

30. jul 2021. godine

PONOVITI JAVNU RASPRAVU

O NACRTU ZAKONA O REFERENDUMU I NARODNOJ INICIJATIVI

Organizacije civilnog društva ukazuju da se [Nacrtom Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi](#) ugrožava neposredno učešće građana u donošenju odluka i umanjuje dostignuti nivo ljudskih prava i sloboda. Problematične odredbe obuhvataju one koje se odnose na trajanje referenduma, njegovu punovažnost, uslove za glasanje i utvrđivanje rezultata tokom epidemije, vremensku obaveznost referendumske odluke, sprovođenje i finansiranje referendumskih aktivnosti kao i zaštitu prava građana pred organima za sprovođenje izbora i sudovima.

Zabrinjavaju propusti ovlašćenog predlagača koji nije adekvatno promovisao javnu raspravu, sveo je na dostavljanje pisanih priloga, za čiju dostavu je ostavio veoma kratak rok i objavio nepostojeću e-mail adresu. Na ovaj način je ceo postupak javne rasprave obesmišljen i postoji ozbiljan rizik da će se pred narodnim poslanicima uskoro naći predlog ovog važnog Zakona sa ozbiljnim nedostacima koji će otvoriti prostor za moguće zloupotrebe i izvrgavanje volje građana.

Usled nejasne definicije organizatora referendumske kampanje, svako ko istupa u javnosti povodom referenduma, može biti kažnjen veoma visokom novčanom kaznom, ukoliko prethodno nije ispunio niz formalnih zahteva. Nacrt ne pravi jasnu razliku između nekoga ko je objavio post na društvenoj mreži kojim sugrađane poziva na izlazak na referendum i

nekoga ko ima namera da vodi referendumsku kampanju. Naknada koja će se naplaćivati za overu potpisa neophodnih za raspisivanje referenduma na zahtev građana ili za narodnu inicijativu će korišćenje ovih prava u praksi ograničiti samo na one koji mogu da priušte veoma visoku cenu. Tako se, pored slobode izražavanja, Nacrtom Zakona neopravdano ograničava i pravo građana da neposredno učestvuju u donošenju odluka.

Imajući u vidu predstojeći referendum na kojem će građani odlučivati o izmeni Ustava RS u delu koji se odnosi na nezavisnost pravosuđa kao i najavu lokalnih referenduma na kojima će se odlučivati o ostvarivanju prava na zdravu životnu sredinu, od izuzetne važnosti je da Zakon o referendumu i narodnoj inicijativi bude usklađen sa Ustavom RS i međunarodnim standardima. S obzirom na sve navedeno, mi dole potpisane organizacije civilnog društva pozivamo Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave da sprovede novu opsežnu javnu raspravu u kojoj bi učestvovali svi relevantni akteri.

Zajednički komentar organizacija civilnog društva na Nacrt Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi možete naći [ovde](#).

Potpisnici:

Beogradski centar za ljudska prava

Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost CRTA

Transparentnost Srbija

Centar za pravosudna istraživanja CEPRIS

Komitet pravnika za ljudska prava - YUCOM